

СТАНОВИЩЕ

От: доцент д-р Мариана Александрова Петкова

ИНСТИТУТ ПО ЖИВОТНОВЪДНИ НАУКИ КОСТИНБРОД

Хранене на селскостопанските животни и технология на фуражите,
съгласно Заповед за състав на научно жури № НП-07-09/30.03.2015г. на
Председателя на Селскостопанска Академия

Относно: материалите в конкурса за **професор** по
„Хранене на селскостопанските животни и технология на фуражите”,
обявен за нуждите на Института по фуражни култури Плевен

1. Информация за кандидатите за конкурса

В конкурса за професор с профил „Хранене на селскостопанските животни и технология на фуражите” документи е подал и участва един кандидат – доц. д-р Йорданка Найденова.

Автобиографията на доц. Найденова отразява следните биографични моменти: тя е родена в Плевен. Висшето си образование завършва през 1976 год. в Софийски университет, Биологичен факултет, специалност Биохимия и Микробиология, квалификация биохимик-физиолог на животните и човека. През 2000 год. получава образователната и научна степен „Доктор”(PhD) в професионалното направление „Растениевъдство”. През 2007 год. се хабилитира като Доцент по Хранене на селскостопанските животни и технология на фуражите в Института по фуражите Плевен, Секция „Консервиране, окачествяване и използване на фуражите”. Професионалното развитие на кандидатката след завършване на висшето й образование е осъществено чрез многобройни специализации – следдипломни по научните специалности биохимия и клинична химия; в чужбина, дългосрочни (Франция, 6 месеца и Белгия, 1 година) и краткосрочни (Франция, Австралия, Норвегия, Белгия, Германия), както и в страната (Костинброд – ИЗХФП и ИЖН и Стара Загора, ВИЗВМ). За професионалното израстване значителен принос имат и множеството от завършени школи и курсове – общо 19 на брой в периода 1978 – 2013 год. Всичко това не остава място за съмнения в квалификацията на доц. Найденова. От 1986 год. и в настоящия момент работи в Института по фуражни култури Плевен, и по-специално в Лаборатория по окачествяване на фуражите, на която е ръководител от 1992, а от 2010 год. е ръководител на Отдел „Консервиране, окачествяване и използване на фуражите”. Справя се отлично с административни задачи и има висока научна активност. Владее писмено и говоримо английски, френски и руски езици.

2. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Изискуемите наукометричните показатели за заемане на академичната длъжност „професор”, разработени и приети за потребностите на Селскостопанска Академия, са посочени в чл. 93 на Правилника за приложение на ЗРАСРБ. Според представената от кандидата Справка за академичното развитие, тя е получила образователната и научна степен „доктор” и има публикувани общо 128 научни публикации, като броят на представените в този конкурс като цяло е 46, в т.ч. 1 книга, 45 броя научни публикации,

от които 28 броя публикувани в български, международни и чуждестранни списания и 16 броя научни публикации в пълен текст в сборници от наши и чуждестранни научни прояви. Като се вземат предвид изискванията за характера и спецификата на научната продукция може да се каже, че при изискуем минимален брой публикации в международни издания не по-малко от 10, кандидатката показва наличие на 34 такива, като само 8 от публикациите са в чуждестранни издания, а останалите са в български с международно участие или международни прояви, проведени у нас. При изискуем общ импакт фактор минимум 5.0, кандидатката показва изпълнение от 4.683. Преизпълнено е изискването за водещ автор – доц. Найденова е водещ автор в 61% или 28 броя от научните публикации. Тя успешно работи сама, но и в колектив. Съпътстващото изискване в този случай да е представен протокол за дялово участие за съвместните публикации също е изпълнено. В Списъка на научните публикации има само 3 (три) с доказан статус под печат, с което е спазено изискването по този критерий. Броят на цитатите, получени в периода на целия научен и професионален стаж е 110, от които в международни издания са открити 62 броя или 56% от цитатите, броят на цитираните публикации в списания с импакт фактор е 12 (11%) с общ импакт фактор 13.933, а в български списания има открити 48 цитата или 44% от всички цитати. Кандидатката значително надвишава поставените изисквания за участие в проекти: при изисквано ръководство и участие в минимум 10 изследователски проекти, от които 4 финансирани от външни организации, е показано изпълнение 38 проекти в областта на аграрните науки, от които 9 с външно за ССА финансиране. Справката за научно-приложната дейност показва, че доц. Найденова е член на авторския колектив на една наградена „Технология за създаване и използване на пасища“, както и на три нови сорта растения: гребенчат житняк сорт „Снежина“, пустинен житняк сорт „Морава“ и пасищен райграйс сорт „ИФК Хармония“.

В представените материали доц. Найденова не показва изпълнение на т.9 относно ръководство на един защитил и един зачислен докторант. Известно е, че това е основен проблем при изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност професор. Известно е също така, че основната причина за този проблем не се корени и не може да се търси в кандидата. Считаю, че това неизпълнение се компенсира в значително по-висока степен от нейната учебно-преподавателска дейност по специалността биохимия с отработени 1067 учебни часа, отразени в специална Справка. Вероятно това са били и съображенията на Специалната Комисия в ССА, която е допуснала кандидатката да участва в този конкурс. Освен това, в условията и реда за заемане на академичната длъжност професор изрично внимание е обърнато на обстоятелството, че „при оценка на кандидата се взема предвид цялостната му научно-публикационна, преподавателска, експертна и друга дейност“, както и, че „неизпълнението на някои условия и показатели може да се компенсира с преизпълнение на други“, така, че оценяването на кандидата е по съвкупност.

Анализът на данните за изпълнението на изискванията за академичната длъжност позволяват с убеденост да кажа, че доц. Найденова има богата и достойна професионална биография, отнесла се е много сериозно към изискванията за академичната длъжност професор. Правят впечатление изключително старателната и прецизна дейност по събирането и подреждането на всички необходими документи, което улеснява проверката и оценката им.

3. Обща характеристика на представените научни трудове

Доц. Найденова е автор и е представила за участие в конкурса за професор 46 научни публикации. Значителна част от тях – 35 броя - са на английски език, което е в пряка връзка с високата ѝ цитируемост от чужди и наши учени.

Научните интереси на доц. Найденова, които изграждат профила ѝ на учен, са твърде разнообразни: химия и биохимия на фуражите; аналитична химия; биохимия на растенията. Акцентът обаче е върху анализа на качеството на фуражите – състав, смиланост, хранителна стойност, определена в експерименти по хранене на животни, както и биологични, биохимични и физико-химични методи за оценка на фуражните култури при селекцията и технологиите на отглеждането им. Трудовете могат да бъдат класифицирани в следните направления, съобразно интереса на кандидатката:

1. Смиланост *in vitro* на фуражите като основен показател за качеството и незаменяем показател за оценка на хранителната стойност – 35 публикации;
2. Състав на хранителните вещества на фуражите с фокус върху съдържанието на структурните влакнинни компоненти на клетъчните стени в биомасата на фуражите от растителен произход като източник на енергия за преживните животни – 26 публикации;
3. Качествена характеристика на нови образци, линии и сортове многогодишни и едногодишни бобови култури и многогодишни житни фуражни видове – 21 публикации;
4. Фактори на средата – сортов състав, торене, обработка на почвата, приложение на БАВ и значението им за технологиите на отглеждане на различни фуражни култури – 15 публикации;
5. Предвиждане на енергийната и протеиновата хранителност на нови фуражни видове при самостоятелни и мултикомпонентни посеви – 7 публикации;
6. Спектроскопия в близката инфрачервена област на спектъра (NIRS) – метод за бърз, евтин и недеструктивен анализ на състава на фуражите – 3 публикации;
7. Енергийна ефективност при отглеждане на различни видове фуражни култури – 3 публикации.

Предложената авторска справка за научните приноси в горепосочените направления съдържа около 30 приноси, с основната част от тях съм съгласна. Но при оформлението им често се посочва какво е извършено, а не какво ново, неизвестно досега е установено.

Научната продукция на доц. Найденова е разнообразна и изключително богата, като се вземе предвид сравнително краткия период, през който е създадена след хабилитацията ѝ през 2007г. Друга характерна черта на изследванията е тяхната безспорна актуалност и обвързаност с цялостната тематика на Института по фуражни култури Плевен. Защото храненето на животните винаги се нуждае от фуражи и информация за тяхната хранителност. Доц. Найденова набляга и на повторемост в опитните резултати. Публикационната дейност показва още, че кандидатката има професионален опит, подкрепен със сигурни резултати. Личните ми впечатления са, че тя притежава висока компетентност и доказана работоспособност. И още нещо много важно като допълнение към личните качества – тя е имала професионалния късмет да попадне в конкурентната среда, която Института по фуражни култури Плевен притежава и поддържа и това се е отразило много благоприятно върху съдбата ѝ на учен.

Заклучение

Въз основа на изложените по-горе съображения за актуалност на изследванията, равнище на компетентност на кандидатката, от научната, научно-приложната и учебно-педагогическата дейност на кандидатката, считам, че доц. д-р Йорданка Найденова отговаря напълно на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото приложение и наукометричните критерии за заемане на академичната длъжност „професор“. Нейните безспорни лични и професионални качества ще ѝ позволят и в бъдеще да се развива и утвърждава като авторитетен изследовател.

Позволявам си да предложа на почитаемите членове на Научното жури да гласуват положително, а Научният съвет на Института по фуражни култури Плевен да избере доц. д-р ЙОРДАНКА АНДРЕЕВА НАЙДЕНОВА за „ПРОФЕСОР“ по научната специалност „Хранене на селскостопанските животни и технология на фуражите“.

14 май 2015 год.
Костинброд

Изготвил становището:.....
/доц. д-р М. Петкова/

